

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Marimetsa looduskaitseala

2026

Kirsi Loide

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Marimetsa looduskaitseala
KKR kood	KLO1000215
Asukoht (maakonnad)	Läänemaa
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2005 (kaitse all alates 1981)
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	0
loodusreservaatide kogupindala	0
sihtkaitsevööndite arv	1
sihtkaitsevööndite kogupindala	4280,5 ha
piiranguvööndite arv	5
piiranguvööndite kogupindala	802,2 ha
IUCN kategooria(d)	IV, VI
Natura 2000 võrgustiku alad	Marimetsa-Õmma loodusala, Marimetsa-Õmma linnuala, Marimetsa-Õmma IBA
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	5082,7 ha
Maismaa pindala (ha)	5042,7 ha
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	379,5 ha
Kaitsekorralduskava nimi	Marimetsa looduskaitseala, Marimetsa-Õmma hoiuala, Tõlva kaljukotka püsielupaiga ja Õmma metsise püsielupaiga kaitsekorralduskava
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2016-2025
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Kirsi Loide
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2026
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	03.07.2026 (täiendatud 11.08.2026 küsimused 19a-19d)
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	Teadadolevalt ei ole varem hinnatud
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
üldine	üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	Alapõhine kava, kaitstavate soode tegevuskava, pärandniitude tegevuskava, soojumika, kaljukotka, niidurüdi tegevuskavad
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud <50% väärtustest	KE, KKK	KE on eesmärgiks 42 liiki, KKK käsitleb nendest 20 liiki (47%)
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud ≥90% väärtustele	KE, KKK	KE on eesmärgiks 16 elupaigatüüpi, KKK käsitleb kõiki
planeerimine	seisund	Milline oli liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK	Linnustiku andmed riiklikest seiretest lünklikud, ülepinnaline 2013; taimeistiku andmed seiretest, ülepinnaline 2012; putukate info on puudulik
planeerimine	seisund	Milline oli elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	KKK	Soode inventuurid 2002, 2009; PLK invnetuurid 2009, 2010; Metsade inventuur 2009
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	KKK	Liblikate inventuuri vajadus, kiilide inventuuri vajadus, täiendav linnustiku inventuuri vajadus, elupaigatüüpide andmete täpsustamise vajadus
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	KKK, KIRKE, inventuuride kaardirakendus, EELIS, KESE, Tableau	2025. a liblikate inventuur tehtud; 2017. a linnuala linnustiku inventuur; madalsoode ja rabade haudelinnustiku seire tehtud 2019.a; eesti soojumika inventuuri pole tehtud, andmeid on uuendatud teiste inventuuride või vaatluste tulemusel tekkinud andmetest; kiilliste inventuur tegemata; sookooosluste inventuur enamusel alal tehtud 2019-2020 (natura kihile kandmata); metsakooosluste inventuur on tehtud 2022. a
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud pooltele või enamale (50% - <100%) kaitseväärtustest	KKK	KE on kokku 58 kaitseväärtust, neist 36 on määratud survetegurid või selgitatud et neid ei esine (62%)
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	KKK	KE on kokku 58 kaitseväärtust, neist 36 on määratud survetegurid ja nende olulisus/ulatus või selgitatud et neid ei esine (62%)
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	ebapiisavad andmed; inimtekkelised veerežiimi muutused; ehitustegevus ja asustus; pesitsusaegne häirimine	KKK	ebapiisavad andmed; kunagised kuivenduskraavid; niitude ehitamine; pesitsusaegne häirimine
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud ammendavalt või on selgitatud, et selliseid survetegureid ei esine.	KKK	Kuivenduskraavid raba äärealal
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud vähem kui pooltele (<50%) kaitseväärtusele	KKK	58 kaitseväärtusest 36 on seatud alapõhised eesmärgid (62%), siin arvestatud, et kui tehti kavaga ettepanek liik eemaldada kuna seda alal ei leidu, siis on ka eesmärk seatud.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovitatavat seisundit. Sihtväärtused on kas kvantifitseeritud või ajaliselt piiritletud. / Konkreetset eesmärgid on pooltel või enamal (50% - <100%) kaitseväärtustest.	KKK	
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Jah	KKK	Ürglooduse objekt Kullamaa liivamäed
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määruusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	KKK	2180, 6270*, 6430, kanakull, roheline kaksikhammas, püst-linaltehik, kõrge kannike, karvane lippernes, sile tondipea, turvastarn, sagristarn, täpiline sõrmkäpp, Russowi sõrmkäpp, sale villpea, sookäpp, soohilakas, kärbesõis, kõdu-koralljuur, väike käopõll, ainuline soovalk, kaunis kurdking
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	KKK	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele. Kõik meetmed on SMART.	KKK	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Jah	KKK	Veerežiimi taastamisel kaitseala piirkraavid
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	KKK	
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Jah, välja saab tuua puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes.	hindaja ekspertarvamus	Meetmete elluviimise info on lünklik jaotunud mitme eri andmebaasi vahel, inventuuride metoodikad ei ole ühesed ning seetõttu kõik andmed ei ole võrreldavad
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire võimaldab hinnata poolte või enama (50%-<100%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutatust	KKK, KESE, EELIS, Tableau, KIRKE	
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	Planeeritud, kuid tegemata inventuurid tuleb ära teha	hindaja ekspertarvamus	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on suures osas kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	hindaja ekspertarvamus	Kaitsekorra muutmine on töös
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, protokollid	Toimus kaks kaasamise koosolekut
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	KKK, protokollid, KIRKE	RMK (taastamised, hooldamised, taristu)
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Ei - konflikte ei tekkinud	KKK, KIRKE	kavas ja KIRKES leiduva info alusel tundub, et ei tekkinud konflikte
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud pool-looduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	Kavas ei ole taastamisi looduskaitsealale planeeritud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud taastamistöödest on rakendatud	RMK kaardikihid, KIRKE	2025 on koostatud veerežiimi taastamise projekt
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Üle poole (50-90%) hooldusest vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	RMK, LHT, ELF, KIK kaardikihid, EELIS	hoolduses on 10 ha pärandniite, kavaga oli planeeritud 16,7 ha
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	KKK	Kavas ei ole liigikaitsetöid looduskaitsealale planeeritud
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	RMK, LHT, ELF, KIK kaardikihid, KIRKE, EELIS	Kullamaa liivamägede hooldust ei ole tehtud
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtjaks rakendamata ja miks?	pärandniitude hooldamine, kraavide sulgemine, Kullama liivamägede hooldus	KKK, KIRKE, KESE, EELIS, Tableau, RMK ja LHT kaardikiht	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	KKK, KESE, EELIS, Tableau, KIRKE	Enamus planeeritud invnetuure/seireid on tehtud

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	KKK, KIRKE, KE	Eeskirja uuendamine on töös, kava vahehindamine tegemata, tulemsulikkuse hindamine toimub
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	KKK, külastustaristu virtuaalkontor	Matkarada hooldatud, infotahvlitest üks paigaldamata, tähised pandud ja hooldatud (mitte kõik, mis kavas planeeritud, kuid ilmselt hiljem üle vaadatud ja koos kokkulepitud)
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärgede toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	6530* ja 6210 taastamistööd, karvase lippherne kasvukohtade taastamistööd	RMK ja LHT kaardikihid, EELIS	
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) (suunis)liikide seisund on stabiilne või paranenud.	KESE (Madalsoode ja rabade haudelinnustiku seire 2019), EELIS	Välja valitud 7 suunisliiki: NIIDURÜDI - 2019 (KESE) 0 paari, 2013 (EELIS) 0 paari, 2003 (EELIS) 0-11 paari, 1998 (KESE) 1 paar; KALJUKOTKAS - 2025 (EELIS) 1 paar, 2024 (EELIS) 1 paar, 2023 (EELIS) 1 paar, alates 1998 elupaik asustatud, kuid edukas pesitsus mõnel korral (EELIS) ; MUSTSABA-VIGLE - 2019 (KESE) 42 paari, 1998 (KESE) 15 paari, 1987 (KESE) 2 paari, 1976 (KESE) 1 paar, 1975 (KESE) 6 paari; RÜÜT - 2019 (KESE) 99 paari, 1998 (KESE) 54 paari, 1987 (KESE) 13 paari, 1981 (KESE) 3 paari, 1976 (KESE) 5 paari, 1975 (KESE) 6 paari; VÄIKEKOOVITAJA - 2019 (KESE) 37 paari, 1998 (KESE) 45 paari, 1987 (KESE) 5 paari, 1976 (KESE) 3 paari, 1975 (KESE) 2 paari; EESTI SOOJUMIKAS - 2020 (EELIS) 15 leiuk/38ha, 2019 (EELIS) 14 leiuk/16 ha, 2012 (EELIS) 12 leiuk/11 ha, 2002 (EELIS) 1 leiuk/42ha; TEELEHE-MOSAIKLIBLIKAS - 2025 (EELIS) ei leitud.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	kaljukotkas, niidurüdi, teelehe-mosaikliblikas	KESE (Madalsoode ja rabade haudelinnustiku seire 2019), EELIS	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	KESE Võimalik, et kaljukotka pesitsus on ebaõnnestunud häiringute pärast, seda vaatluste juures kirjas pole, kuid ortofotol on näha, et ümber 1 pesakoha pesametsa sõidetakse ATV-dega ja sealt on paar juba 2011 ära kolinud teise kohta, 2 pesakohas munetakse aga pesitsus munade faasist kaugemale ei jõua, põhjus ebaselge; teelehe-mosaikliblika puhul soovitati uuesti inventeerida, äkki oli ebasobiv aasta, kuid tundub, et LKA-l ei ole sobivaid elupaiku; niidurüdi puhul ei ole põhjus selge, võimalik, rabade haudelinnustiku loenduse meetoodika ei sobi niidurüdi loenduseks ja tegelik arvukus on teadmata, tuleks teha eraldi inventuur.	EELIS, KESE, hindaja ekspertarvamus	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	KKK, EELIS, RMK ja LHT kaardikihid	Sookoosluste puhul on kasutatud uuemaid ELF-i andmeid, mida natura kihil veel ei ole, sellest tulenevalt on koosluste seisundihinnangud muutunud, kuid seda ei ole arvestatud halvenemisena.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	6210, 6510, 6530*	KKK, EELIS, RMK ja LHT kaardikihid	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Ebapiisav hooldus. PLK-de puhul on peamiseks põhjuseks see, et nende hooldamise ja taastamise edukus sõltub suuresti eramaadel maaomaniku huvist, kui see puudub, siis jäävad hooldamata, samuti ei leia alati riigimaadel PLK hooldamiseks rentnikke.	KKK, EELIS, RMK ja LHT kaardikihid, hindaja ekspertarvamus	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on hea või paranenud	ELME2	7,65
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on hea või paranenud	ELME2	86,22
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	OKAS, VMP, hindaja ekspertarvamus	Rahvaürituse korraldamine, lisaks ortofotolt on näha sihtkaitsevööndis ATV-dega sõitmise jäljed ümber kaljukotka pesametsa.
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Ei, rikkumistel ja/või selle tagajärgedel ei ole teadaolevaid (olulisi) mõjusid kaitseväärtustele	OKAS, VMP, hindaja ekspertarvamus	Järelevalve käigus tehtud kontrollide tulemustes on kirjas, et puudused väheolulised samas ei ole teada, kuidas on mõjutanud ATV-dega sõitmine kaljukotkast
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Ei	Looduskaitse planeerimise vanemspetsialist Elle Puurmann	
väljundid	tulemused	Kui kaitsekord ei ole olnud sobiv, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	Kiiresti oleks vaja Kaasiku kaljukotka ja Palivere kanakulli kaitse vajadusest lähtudes.	Looduskaitse planeerimise vanemspetsialist Elle Puurmann	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/ vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Kas määruuses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei	Looduskaitse planeerimise vanemspetsialist Elle Puurmann	
väljundid	tulemused	Kui määruuses nimetatud ala kaitseväärtused ei ole asjakohased, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	Kõikide alal leiduvate elupaigatüüpide lisamine kaitse-eesmärgiks	hindaja ekspertarvamus	
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Vajalik oleks ilmselt kaljukotkale eraldi liikumiskiiranguga SKV loomine mõlema pesakoha ümber	hindaja ekspertarvamus	

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	104	71	68,3%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	11	61,1%
Survetegurid (planeerimine)	9	7	77,8%
Eesmärgid (planeerimine)	12	9	75,0%
Meetmed (planeerimine)	9	9	100,0%
Sisendid (rakendamine)	9	5	55,6%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	18	9	50,0%
Tulemused (väljundid)	20	12	60,0%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	48	36	75,0%
Rakendamine	15	11	73,3%
Väljundid	38	21	55,3%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruuses/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitseadusest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealisi eesmärke.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asutuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asutusest, äri- ja tootmistevõrgust jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heited vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareaali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate= U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX